

Przedmowa

Niniejszy numer „Przeglądu Badań Edukacyjnych” nosi podtytuł „Kobiety w Edukacji. Kobiety o Edukacji” (KwE/KoE) i inauguruje nową serię dodatkowych numerów, które będą publikowane raz na dwa lata. Celem KwE/KoE jest upowszechnianie dorobku naukowiek badających edukację i/lub stworzenie forum wymiany wyników badań prowadzonych w ramach tzw. studiów kobiecych (*women's studies*) czy ujmując to szerzej – genderowych (*gender studies*) w zakresie problematyki związanej z edukacją. Taka problematyka gościła niejednokrotnie na łamach PBE i nie zamierzamy tego ograniczać. W odróżnieniu jednak od regularnych (dwóch rocznie) numerów PBE seria KwE/KoE będzie poświęcona tylko tej problematyce, a ponadto każdy numer będzie poprzedzony zaproszeniem do nadsyłania artykułów naukowych z towarzyszącą temu autorską koncepcją. Artykuły nadal muszą się mieścić w ramach działów funkcjonujących w PBE, a standardy wymagań, procedura recenzowania i inne zasady pozostają niezmienione. W odróżnieniu od regularnych numerów PBE w ramach KwE/KoE publikowane będą artykuły również w języku polskim, co pozostanie ściśle związane z koncepcją danego numeru.

Jako pomysłodawczyni tego przedsięwzięcia inaugurację PBE KwE/KoE postanowiłam powiązać ze środowiskiem toruńskiej pedagogiki. W niniejszym numerze łączymy przeszłość z teraźniejszością. Postaci Marii Lipowskiej, jednej z pierwszych nauczycielek akademickich na toruńskiej pedagogice, tu studiującej i tu zdobywającej kolejne stopnie naukowe, poświęcony został pierwszy artykuł w tym tomie. Postać dotychczas jedynie wzmiankowaną przybliży Agnieszka Wałęga zajmująca się naukowo m.in. biografistyką pedagogiczną. Do tego dołącza 10 innych pedagożek – naukowiek pracujących w obecnym Instytucie Nauk Pedagogicznych. Są wśród nich doktorki i doktorki habilitowane i co ciekawe, większość z nich, tak jak ich poprzedniczka Maria Lipowska, tu studiowała i tu zdobywała stopnie. Wszystkie one pokazują w swoich arty-

kułach kawałek tego, czym obecnie się zajmują. W ten sposób budowany jest most między przeszłością i teraźniejszością; z jednej strony Maria Lipowska, z drugiej – współczesne pracowniczki naukowe.

Tom zawiera dwa studia etnograficzne: Kinga Majchrzak-Ptak zajmująca się badaniem miejsc pamięci analizuje semiofory związane z przeszłością Uniwersytetu Juliusza i Maksymiliana w Würzburgu, natomiast Beata Borowska-Beszta przedstawia wyniki fotoetnografii badającej koncepcję inkluzji kulturowej osób z niepełnosprawnością fizyczną, zakodowaną w artefaktach zabytkowych sanktuariów. Pedagogikę specjalną reprezentuje również Ditta Baczała, która analizuje i pokazuje potencjał partycypacyjnej metody Photovoice w badaniach z udziałem osób z niepełnosprawnością intelektualną. Z kolei Joanna Cukras-Stelągowska zwraca uwagę na wywiady eksperckie w badaniach nad grupami mniejszościowymi na przykładzie społeczności żydowskiej w Polsce. Problematyka młodzieżowa podejmowana jest przez Magdalenę Cuprjak i Violetę Kosińską. Pierwsza z nich bada orientacje w badaniach nad młodzieżą, druga identyfikuje schematy ograniczające interpretację zaangażowania obywatelskiego młodzieży i młodych dorosłych. Anna Maria Kola w swoim artykule analizuje model kształcenia i pracy położnych w odniesieniu do profilaktyki problemów społecznych, natomiast trzy pozostałe studia nawiązują do problematyki zastosowania nowoczesnych technologii w edukacji. Dorota Siemieniecka ukazuje problemy edukacji wyłaniające się w kontekście rewolucji przemysłowej 4.0, Wioletta Kwiatkowska analizuje badania dotyczące edukacji zdalnej, a Małgorzata Skibińska bada tendencje rozwojowe koncepcji *information literacy*.

Wszystkie studia w tym tomie pokazują zróżnicowanie problematyki, strategii, metod obecnych w warsztatach naukowych współczesnych toruńskich pedagogów-akademiczek. Jesteśmy kontynuatorkami Marii Lipowskiej, nauczamy i uczymy się pedagogiki, prowadzimy badania i rozwijamy pedagogikę.

Violetta Kosińska